

SÖZ UÇAR YAZI KALIR, ÇOCUĞU OLAN HERKESE LAZIM

Yönetmelik gereği Devlet Okullarında olduğu gibi Özel Dershane ve Özel Okullarda da Veli toplantıları yapılır. **Kayseri Lisesi'nden kalma alışkanlık olarak;** Bu toplantılarda da Velileri bilgilendirmek amacıyla programın açılış bölümünde Kurum Müdürü olarak konuşmalar yapardım. Atalarımızın **“Söz uçar yazı kalır.”**, **“Alim unutmuş, kalem unutmamış.”** sözlerinden esinlenerek konuşmalarımın kalıcı olması için, konuşmalarımdaki konuları içeren broşürler hazırlayıp Velilere dağıttırırdım. **Eğitim yolcularına rehber olarak herkese lazım olacak birisini de sizlerle paylaşmak istiyorum:**

ÖĞRENCİLERİN BAŞARILI OLMALARI KONUSUNDA HER ANNE-BABA ve VELİ NELER BİLMELİDİR?

Her anne ve babanın; kendi kanını, canını taşıyan yavrularını başarılı bir öğrenci, hayatta mutlu, sıhhatli, vatanını, milletini seven, ailesine, insanlığa faydalı, fazilet ve ahlak timsali bir yurttaş olarak yetişmesini istemek en tabii hakkıdır.

Ancak henüz gelişme çağında, yeteneklerinin sınırları içinde, kişiliklerini bulma durumunda olan çocuklarımızın yetişme yeri, yalnız okul değil, onu etkileyen sokak, ev ve okulu da içine alan daha geniş bir çevredir.

Bunun için çocuklarımızı; istediğimiz ve beklediğimiz amaçlar doğrultusunda yetişmesi gibi hayati bir sorun, yalnız okulda değil, onu kuşatan geniş bir çevre içinde ele alınması ve imkânlar, bu amaçlar doğrultusunda düzenlenmeli, gerekli tedbirler alınmalıdır.

Bütün anne-babalar çocuklarının yetişmesini önemli bir problem olarak ele alırlar. Fakat bunların bazıları bu işi yalnız okula bırakırlar ve ona güvenirlir. Bu konuda kendilerinin önemli rolleri olmadığını sanırlar. Okula yazdırmakla, kitabını defterini almakla, eline 8-10 bin TL verip bir akıllı telefon almakla anne-babalık görevlerinin bittiğini ve hatta üzülenek belirteyim ki okulların açılışını; kendilerinin söz dinletemedikleri çocuklarının başlarından gidişini, onların yaramazlıklarından kurtuluş zannederler.

Bazıları da kendilerine düşen sorumluluğun ağırlığını duyarlar, kabullenirlir. Ama çocuklarını olumlu yönde etkili olacak ve izlenecek yolu bilmediklerinden onlara faydalı

olmak şöyle dursun, çoğu zaman tamiri güç eğitim problemlerinin doğmasına da sebep olurlar. Mesela: zayıf not alan çocuklarına “Utanmaz, her istediğini yaptık, bir dediğini iki etmedik: bak falanın çocuğu iftihara geçti, sen adam olmazsın...” gibi çocuğun gururunu yaralayan, kendi nefesine karşı itimatsızlık uyandıran eğitim dışı sözler sarf ederler. Oysa böyle sözler yerine, zayıf aldığı dersler hakkında: “Zayıf alış sebebini merak ediyorum. Senin zekâna güveniyorum. Acaba senin çalışmana biz yeteri kadar yardımcı olamıyor muyuz? Bu konuda öğretmenin ne diyor? bir de onunla görüşelim...” gibi teşvik edici sözler söylemeli hatalarını tatlılıkla tenkit etmeli.

Yine bazı anne-babalar vardır ki çocuklarını okula gönderirler, fakat ayda yılda olsun bir defa okuluna uğrayıp çocuğunun durumuyla ilgilenmek lütfunda bulunmazlar. Çoğu zaman çocukları, okula gidiyorum diye evden çıkıp uygunsuz yerlerde gezip devamsızlıktan kayıtlarının silineceğini haber aldıkları zaman yola düşerler.

Birçok anne-baba da okul idaresini ve öğretmenleri rahatsız etmekten, onların kendilerine kızacaklarından çekinerek okula gelmezler. Normal zamanda çocuğu hakkında görüşmeye gelen anne-babaya hiçbir idareci ve öğretmen kızmaz. Ancak sene sonunda zayıf dersleri için not istemeye gelenlere kızarlar.

Okullar açılırken çocuklarını okula yazdırıp kitap, defter ve kalemını alıp –çoğu onu da zamanında almaz ya- okulun yolunu göstermekle görevinin bittiğini sanan anne ve babaların yanında; **çocuklarının eğitimini, bilinçli olarak ele alıp öğretmenleriyle ve okul idaresiyle ilgi kuran, odasında küçük de olsa bir eğitim kitaplığı kurmaya çalışan, çocuklarıyla ilgili karşılaştıkları problemleri araştıran anne-babaların sayısı maalesef çok azdır.**

Anne-babaların çocuklarının en iyi şekilde yetişmelerini istemeleri yetmez. Bu isteklerini gerçekleştirmenin yollarını bilmeleri, **bilmiyorlarsa öğrenmeye çalışmaları gerekir. Bu konuda kitaplar okuyarak bilgi sahibi olmalı.**

Sayın anne-baba ve velilere yardımcı olmak amacıyla bu uğurda yıllarını harcamış değerli eğitimcilerimizin eserlerinden ve yarım asra yaklaşan şahsi tecrübelerimden ,deneyimlerimden yararlanarak hazırlamış olduğum bu broşürü her zaman el altında bulunduran ve zaman zaman okuyup, uygulayabilen anne ve babaların çok faydasını görecekleri kanaatindeyim. Bu broşür, gazete, dergi, hikaye okur gibi bir defa okunup geçilmemeli. El altında bulundurularak zaman zaman tekrar tekrar okunmalı. Bu broşürün amacına ulaşması beni mutlu edecektir.

Anne-baba ve veli olarak neler yapmamız gerektiği hususları üzerinde duralım...

1) Her anne ve baba kendileri kadar çocuklarının iyi yetişmesine ömür adanmış olan öğretmenleriyle ilgi kurmalı. Çekinmeden çeşitli yönleri ve problemleriyle ilgili topladığı

bilgileri öğretmene; öğretmenin görüş ve isteklerini de evinde uygulamalı, iyi bir eğitim ortaklığı kurmalı. Çocuğunun başarısızlığında öğretmenden önce kendisinin sorumlu olduğunu bilmelidir.

2) Aile ocağı gerçekten sevgi, şefkat ve saadet gibi duyguların kaynaştığı bir yuvadır. Ama ana-baba olarak bu gerçekleri anlamaz, çocuğu yetiştirirken eğitim dışı davranışlarda bulunursanız başarısızlığı kendiniz hazırlamış olursunuz.

3) Ana-baba geçimsizliği çocuğu sinir, stres sahibi yapar. Bu yüzden intihar eden yavrular bile vardır. **Bağırarak yapılan devamlı kavgalar ve gürültüler çocuğun hafızasını zayıflatır. Zekâsını körletir.** Bu çeşit aile çocukları tahsillerini normal yürütemezler, hatta bazıları yarıda bırakır, hayata küskün olurlar. **İçki, kumar uyuşturucu gibi illetlerin kurbanı olan ailelerin çocukları da aynı akıbetten kendilerini kurtaramazlar.**

4) Çocuğunuzun okuldaki başarısı iyi beslenmesine de bağlıdır. Gelişi güzel hazırlanan yiyecekler, çocuğun karnını belki tok tutar ama onun zihnini yeterince gelişmesini sağlayamaz. Dengeli beslenme yavrunun hayatta başarı sağlamasının önemli şartıdır. Çocuklarınızın gıdalarını muntazam almalarını sağlayın. Sabah kahvaltısını mutlaka yapmayı alışkanlık haline getirmesine yardımcı olunuz. **Sabahleyin veya öğleyin aç karnına okula giden çocuğun o günkü derslerinden hayır çıkmaz. Zira aç çocuk ders dinlerken akli, fikri ve bütün dikkati karnının açlığında olur.**

5) **Çocuklarımızın muayyen saatlerde yatıp kalkmalarını onlarda alışkanlık haline getirmeliyiz.** Uykular çocuklar için en mühim bir gıda olduğunu gözden uzak tutmamalıyız. Ayrıca sabahları erken kalkarak ders çalışmalarını temin etmeliyiz. Zira sabahın çalışması daha verimli ve kalıcı olur.

6) **Artık her evde televizyon, akıllı cep telefonu ve bilgisayarın yanı sıra laptop, tablet vb. bulunuyor. Çünkü teknoloji bizim vazgeçilmez bir parçamız oldu.** Hatta bazen de teknoloji evimizin en başkahramanı nerdeyse. Etrafımıza baktığımız zaman herkesin elinde akıllı telefonlar, tabletler mevcut. Evimizin bile değil, hayatımızın en büyük kahramanı teknoloji artık. Oyun oynuyorlar, müzik dinliyorlar hatta online çizgi film bile izliyorlar. Bu nedenlerle 7 den 70 e teknoloji içimizde artık. **Eğer avantaja çekersek teknoloji bizler için bir nimettir.** Çünkü dünyada anında haber almayı, konuşmayı bir yana bırakırsak bunların ötesinde başka şehirlerde ve ülkelerdeki eş dost arkadaşlarımızla görüntülü konuşma yapabiliyor ve görüşebiliyoruz. Bunlarda teknolojinin bizlere sunduğu faydalı yanlarıdır. Zaten içinde bulunduğumuz bu çağda teknolojiye kayıtsız kalmak imkânsızdır. Hepimiz ister istemez teknolojinin bir dalını kullanıyoruz. Önemli olan teknolojiyi amacına uygun ve faydalı bir biçimde kullanabilmektir. Böyle kullanıldığı zaman tüm kullanıcılar için daha iyi

sonuçlar çıkar. **Teknoloji çocuklarımıza elbette kullandırılmalı ama bunu yaparken de dikkat etmeliyiz. Çünkü teknoloji bağımlılık dahi yapabilir.** O nedenle çocuklara teknolojiyi kullandırırken çocuğun sosyal hayatı ve gelişimine zarar vermeyecek biçimde yapmalıyız. Hatta belirli günler ya da saatler dâhilinde bunları gerçekleştirmek gerekir. Kuşkusuz hepimiz teknolojiyi kullanıyoruz ama önemli olan teknolojiyi hayatımızın önüne geçirmemek ve sosyal hayatımızdan kopmadan yapabilmektir. Bunları dengede tuttuğumuz sürece teknolojinin hayatımıza olumsuz hiçbir yönü olmayacaktır.

7) Mümkün olduğu kadar çocuklar için bir çalışma odası ayırınız. Ancak bilgisayar, internet çalışma odasında başkalarının görmeyeceği şekilde değil de herkesin kolayca görebileceği bir ortamda ve oda da olmalı. Bir çok ailelerde öğrenciler oturlan, misafir kabul edilen ve televizyon ortamında sözde ders çalışıyor görünen ocuk aslında kendi kendini aldatmaktadır. Zira öğrencinin dikkatinin ilgi çekici konuşmalara, yarenliklere ve şarkı, türkü vb. gider. Kadın ve erkeklerin çene aldıkları bir oda da “Sen önüne bak. Bizi dinleme, dersine alış gibi budalaca ihtarlarda bulunurlar.” Evet, korkudan çocuğun gözü kitapta ama kulağı konuşulanlardadır. Çoğu kez -varsa- küçük kardeşleri de öğrencinin kitabını kalemini almak ister ve rahat ders alıştırmazlar. Böyle bir ortamda öğrenci kendisini ne kadar zorlasa da çalışmaları kendisi için yararlı olmaz.

8) ocuklarınız için günlük bir çalışma programı yapınız. ocuklarınızın hangi saatlerde ne yaptığı belli olsun. Hele alışma saatlerini hiçbir şey uğruna feda etmemeli, çocuklarınız her gün muayyen saatlerde çalışmayı alışkanlık haline getirmelidir.

9) ocuklarınızın evde çalışmalarına yardım ediniz. Yardımdan maksat onlara öğretmenlik etmek değildir. Bunu yapanlarda vardır. Bizim burada söylemek istediğimiz çocuklarınıza çalışma imkânı hazırlamak. alışmalarını intizama sokmak, onları belli zamanlarda çalışır görmek, aksi taktirde sebebini sormak her anne babanın yapacağı işlerdendir.

10) İmkânlarınız nispetinde bir kitaplık kurunuz. Kitaba verilen para boşa gitmez. Çünkü kitap her mevsimde ve her yerde meyvesini veren bir ağaçtır. Şerefinden sonra çocuklarına ve torunlarına bırakacağınız mirasınız kütüphaneniz olmalıdır. Zira sisin üzerine doğan güneş ne ise ve onu nasıl dağıtırsa kütüphane de, vatanımızın ufkuna çökmüş milletin ruhuna bağdaş kurmuş koyu ve kalın cehalet için odur ve onu öyle dağıtacaktır.

Kitaplığınız için kitap seçerken de ilk alacağınız eserler M.E.B. yayınları, Diyanet İşleri Başkanlığı yayınları, Türk Tarih Kurumu yayınları, çeşitli yardımcı kitaplar her çeşit klasikler, Türk Gençliğinin ve vatandaşlarımızın geniş ve ileri bir dünya görüşüne sahip, geçmişine

bağlı tarihiyle gurur duyan ve geleceğe ümitle bakan vatansever, ahlak ve fazilet sahibi kişiler yetişmesini amaçlayan kitaplar olmalıdır.

Çocuklara Çalışma ve Başarılı Olma Yolların gösteren, büyük adamların hayatlarını, Biyografilerini, kişisel gelişim kitaplarını okutmaları, cemiyet ve tabiat olayları karşısında dikkatleri çekilmeli, mümkün olursa bir günlük gazete ve seviyesine göre bir Dergi eve girmeli (Bu gazete ve dergide de yukarıda saydığımız amaçlar aranmalı.) Böylece çocuklarda okuma zevki uyandırılmalı. İnceleme ve araştırma yetenekleri geliştirilmelidir. **Hatta bunun için haftanın belirli günlerinde akşamları ailece kitap okuma saatleri belirlenmeli. Herkes okuduğu kitabı tartışmalı. Bilgi paylaşımı yapılmalı.**

11) Çocuğa ilk öğretilecek şey kendisidir. Ona değer biçiniz. Onu küçümsemeyiniz. İzzet-i nefsinin hırpalanmasından çok korkar. Kusurlarının yüzüne vurulmasını katiben istemez. Çocuğu başkalarının yanında azarlamak onu küçültür, asi yapar. Böyle hallerde evden ve okuldan soğur. Muamelelerinizde onların bu hassas noktalarını hiçbir zaman gözden uzak tutmamalısınız. Sabırlı olmak, müsamahakâr olmak anlayışlı olmak bu devrenin geçici zorluklarını halledecektir.

12) Çocuklarımızın küfür etmemelerini, argo dil kullanmamalarına dikkat etmeli ve buna benzer külhan; hal ve tavırlarına mani olmalıyız. **Çocuk bir kamera, bir teyp gibi iyi kötü her şeyi kaydedeceğinden, tekrarlayacağından evde onlara iyi örnek olmaya çalıştığımız gibi sokağa rastgele terk etmeyiniz.**

13) **Ahlak sözden nasihatten ziyade yaşanarak öğretilir. Onlara en iyi örnek olmaya çalışmalıyız. Bu yaşlardaki çocuklar üstün gördükleri insanlara hayranlık duyarlar. Onları kendilerine örnek tutarlar.** Bu bakımdan öğretmen ve anne- babalara çok büyük vazifeler düşüyor. Görüşmek istemediği birisi için evde olduğu halde, kapıya çocuğu göndererek annem veya babam evde yok dedirten anne-babanın çocuğuna; yalancılık hakkındaki nasihati su üzerine çizgi çizmeye, yazı yazmaya benzer.

14) **Çocuklarınıza lüzumundan fazla harçlık vermeyiniz. Hayatta bütün çektiğiniz parayı sarf etmesini bilmediğinizdendir.** Kazanmaktan da zor olan bu iş için; Çocuklarımıza en iyi sarf etme yollarını öğretmeliyiz. Şu iki nokta daima akılda bulundurulmalıdır:

a-Harçlık çocuklara umumiyetle bir emek karşılığı verilmeli, nimetin külfet karşılığı olduğunu çocuklarımıza telkin etmeli ve onları buna göre hazırlamalıyız.

b-Çocuklarımıza gerek harçlık olarak verdiğimiz, gerekse eve masraf edilmek üzere verdiğimiz paranın mutlaka hesabını görmeliyiz. Çok basit bir değerde olsa bunu

yapmalıyız. Çocuk her masraf karşılığında bir hesap verme mecburiyetinde olduğunu iyice bilmelidir.

15) Çocukların ara sıra ceplerini, çantalarını muayeneye tabii tutunuz. Bu çağdaki öğrencilerin cepleri bir alem. Biz idareci ve öğretmenler zaman zaman aramalar yapıyoruz ve neler neler görüyoruz. Ana ve babasının da bunu yapması lazımdır. Cep yoklamanın çocuk terbiyesinde önemli faydaları vardır.

a)Çocuklar bu yaşta sigaraya imrenirler ve başlarlar. Çocuğunuzun böyle bir alışkanlığa başlayıp başlamadığını yapacağınız kontrollerle öğrenebilirsiniz.

b)Özene bezene giydirdiğiniz elbiselerin ceplerinde, çantaların gizli bölmelerinde neler yok ki. Akıllı telefon, sustalı bıçak, hatıra defteri, tespih, çakı, çakmak, tek veya paket sigara, çeşitli makyaj malzemesi çeşitli kalemler, türlü müstehcen resimler, çeşitli artistlerin, sanatçıların fotoğrafları, enteresan mektuplar ve benzeri gibi eşyaların hep ceplerden çıktığını göreceksiniz ve çocuklarınızın nelerle meşgul olduklarını anlayacaksınız.

Bu söylediklerimi teyit eden, bizzat yaşamış bir anıyı, bir ANEKDOTU sizlerle paylaşmak istiyorum:

Okulda yaptırdığım aramaların birisinde; sınıflarda öğrencilerden çıkan malzemeleri gösteren, bana gelen listeyi incelediğimde yukarıda sayılanların benzerleri, sınıftaki öğrenci isimlerinin karşısında yazılmıştı. **Bu listede bir kız öğrencinin isminin karşısında, bir paket sigara yazıyordu,** ilgimi çekti. Ders sonunda diğer Öğrenciler gibi O'nuda odama çağırttım. İki saate yakın konuştuk, zararlarını anlattım. Öğüt verici örnekler verdim. Arkadaş kurbanı olduğunu, özentisi duyulduğunu anlattıktan sonra:

-Ne kadar zamandır içiyorsun Kızım?

-2,5 senedir içiyorum Hocam,

-Nasıl başladın?

-Önceleri arkadaşların ısrarlı teklifine rağmen içmiyordum. İçenlerin yanında da durmamaya çalışıyordum. Bir gün Allah kahretsin arkadaşım Hülya benimki mentollü zararı olmaz iç bir tane dedi öylece başlamış oldum. Her zaman da arkadaşların ikramı ile olmuyordu. Kendim de paket almaya başladım.

-Bu paketin fiyatı kaç lira?

-13 TL Hocam. (O zaman ki en pahalı sigara. Şimdi sanırım aynı sigara 38 TL. Olmuş.)

-Ne olmak istiyorsun?

-Mühendis olmak istiyorum.

-Günde bir paket sigara yetiyor mu?

-Kendim içersem yetiyor. Arkadaşlara ikram edersem ikinci paketi açmak zorunda kalıyorum.

-Ben de senin gibi öğrenci iken, Kayseri Lisesi'nde okurken arkadaşlarım babalarının verdiği harçlığı götürüp sigaraya yatırırlardı. O zamanlar 50 kuruşa bir paket Samsun veya Maltepe sigarası alırlardı. Ben Samsun içiyorum, Maltepe içiyorum diye birbirlerine hava atarlardı. Çünkü yabancı sigara Türkiye'ye giremez yasaktı. En popülerleri filitreli olduğu için bunlardı. Bana da iç Yusuf bir taneden, iki taneden bir şey olmaz derlerdi. **Ben de insanlığa ve sağlığa faydası olmayan alışkanlığa talip değilim. Ben kitap alacağım dedim** Allah'a şükür sözümde durdum. Sigara parasıyla 10.000 ciltlik bir kütüphanenin, servetin sahibi oldum. Bu bana sigara içmemenin kazandırdığı maddi servet, sağlık yönünden kazandırdığını ancak Allah bilir. Yalnız şunu söyleyebilirim. Belki seninle koşuya gidemeyebilirim. Ama benden 20-25 yaş küçük fakat sigara içen arkadaşlarımla koşuya da giderim, merdiven de çıkabilirim ah, oh demem. Bu da sağlık yönünden kazandırdığı olsa gerek.

Bak kızım, sana illa kitap al demiyorum. **Günde sigaraya verdiğin 13 TL yi bir kenara koysan. 11. Sınıf olduğuna göre iki yıl lise hayatın, 4 yıl da üniversite hayatın var. Sigaraya hiç zam gelmediğini varsayalım,-mümkün değil ama- bu 6 yılda 38.000.00 TL para vermiş olacaksın.** Bu para ile Üniversiteyi bitirdiğinde altına bir araba alabilir misin?

-Araba alırım Hocam.

-Belki devlete tayinin çıkmazsa kendine bir ofis açmak zorunda kalırsan bu para ile açar mısın?

-Açarım Hocam.

-Bizim örfimizde, âdetimizde Sosyal Güvence, Emeklilik diye bir kavram var. Bayan olduğuna göre Üniversiteden sonra 25 yıl çalışacaksın. Bu sürede sigaraya hiç zam gelmediğini kabul edelim. Bu yıllarda sigaraya vereceğin para 159 bin TL yapıyor. Bu 159 bin TL ile kendine veya çocuklarına bir daire alabilir misin? (bu hesapları gününüzdeki fiyatlarla yapınız.)

-Alırım Hocam.

-Ben sana bir mesaj, bir tiyo vermeye çalıştım, zararın neresinden dönersen o kardır demiş atalarımız. **Yol yakın iken bırak; sağlığına, Artis gibi Manken gibi vücuduna kendi paranla kötülük yapma. Üstelik elin gavurunun sigarasına verdiğin para, benim Mehmetçiğime sıkılan silah olarak geri geliyor.** Seni sigaraya alıştıran arkadaşımı Allah kahretsin diyerek anlattın. Eline bıçak veya silah alıp birini yaralayan veya öldürene ne denir?

-Katil denir Hocam.

Masamın çekmecesinde, üzerinde sınıfı ve ismi yazılı sigara paketini uzattım. Kızım sağlığını ve ailenin bütçesini düşünmeden bu zıkkımı içmeye devam edeceksen **lütfen okula getirme, okul çevresinde içme. Kötü alışkanlıklar kazandırarak, özendirerek arkadaşlarının katili olma.** Bugün masum gibi görünen sigara ama devamında nelerin geleceğini kimse bilemez dedim. Elindeki sigara paketini inceledi, üzerindeki **SİĞARA ÖLDÜRÜR** yazısını daha dikkatli okuduktan sonra:

Makas var mı Hocam?

-Var dedim makası verdim. Paketi bir enine, bir de boyuna kestikten sonra çöp kutusuna attı.

- **Hocam ben iradesine hakim bir kişiyim, başladığım gibi bırakmasını da bilirim, size söz veriyorum bırakacağım. Anlattıklarınız, verdiğiniz örnekler beni çok etkiledi, duygulandırdı.**

-İnşallah kızım. Bırakırsan sen kazanırsın, devam edersen ilerde ah keşke dersin, göreyim seni diyerek uğurlamıştım.

Yaklaşık 3- 4 ay sonra, geç kâğıdı almak için odama geldi. Geç kâğıdını yazarken:

-Kızım nasılsın, iyi misin, çalışmalar nasıl gidiyor?

-Hocam iyiyim, çok teşekkür ederim, size verdiğim sözü tutuyorum. **Sayenizde yeni doğmuş gibiyim. Eskiden öğretmenlerim ders anlatırken, uzun teneffüs veya öğle arası olsa da bir sigara tütürsem diye aklım fikrim sigarada olurdu. Şimdi can kulağı ile pür dikkat hocalarımı dinliyorum. Yazılı notlarım, denemelerde aldığım puanlarım yükseldi. Bu manevi kazancım.** Maddi kazanca gelince her gün sigara alıyormuş gibi düşünerek 13 TL yi bir kenara koydum TL tasarrufum oldu. Bunu Üniversitede de devam ettireceğim.

NOT; Öğrencim Üniversiteden mezun olduktan sonra sigara parasıyla aldığı arabasıyla, ziyaretime gelip teşekkür etti. Darısı diğer tiryakilerin, sigara içmeye özenenlerin başına..

16) Çocuklarımızla laubali olmayacağız ve bu hareketlerden mutlaka sakınacağız. Her anne baba çocuğunu mutlaka sever, fakat bu sevgi ciddiyet içinde kendini göstermeli aksi takdirde çocuğunuzu şımartmış olursunuz. Ağızdan ziyade gözler sevgiyle dolmalı.

17) Çocuğunuzun okul mesaisinden artan zamanlarını, manasız eğlencelerle israf etmemeliyiz. Hele çift öğretim yapan okullarda öğrencinin okul dışı kalan yarım gününü verimli geçirmesine dikkat etmeliyiz. Tatlı bela adı verilen akıllı telefon, bilgisayar, tablet ve televizyona da dikkat etmeli ve çocukların açılıştan kapanışa kadar ekran başında kalmaları

önlenmeli. Bu durum hem sıhhatlerini hem de ders çalışma zamanlarını etkileyecektir. Çocuklara belirli zamanda belirli programları seyretmesi, izlemesi için izin verilmesi, radyoda ki okul programlarını dinlemesi TV'lerde ki okul programlarını izlemesi sağlamalıdır.

18) **Çocuk velisine her gün akşama kadar yaptığı işler hakkında bilgi vermelidir. Bu onda sorumluluk hissi yaratacaktır. Çocuklar başıboş bırakılacak olursa çok geçmeden onu manen kaybetmek mukadderdir.** Hırsızlık, yalancılık, dövme, sövme, kumar, sarhoşluk, uyuşturucu kullanma, fuhuş, ahlaksızlık kelimeleriyle ifade edebileceğimiz her şey, hatta ölüm gibi daha acıklı haller Allah korusun çocuğu elimizden alabilir.

19) Çocuk zaman zaman mükâfatlandırılmalı ve asıl mükâfatın istikbalde olduğu telkin edilmelidir.

Şayet ceza vermek gerekiyor ise, cezalar haysiyet kırıcı ve aşağılık duygusu yaratacak şekilde olmamalıdır, çocuklara ortaokul hatta lise çağındayken meslek seçiminde baskı yapmamalıyız. Aksi taktirde bu çok zararlı ve tehlikeli olur. Çocuğu kendi arzumuza göre değil, kendi kabiliyetine göre meslek seçecek şekilde yetiştirmeliyiz. Mesela Fen dersleri zayıf olan bir çocuğu zorla doktor, mühendis yapmaya kalkmamalıyız. Bununla beraber makul bir rehberlikle çocuğun ilgisi değiştirilip uygun yollarda sevk edilebilir. Bu da ona maddi ve manevi baskı yaparak değil, kabiliyetlerini zaman zaman farklı iş sahalarıyla denemsini sağlamak, O'na çeşitli meslekleri ve meslek adamlarını tanıtip bu konular üzerinde meraklı kitaplar bulmakla, okutmakla yapılır. Mesela tatil aylarında hem cep harçlıklarını alın teriyle kazanıp türlü işlere yakından tanınmalarını sağlamak için onlara güvenilir yerlerde çalışmak imkânını sağlamak çok faydalı olur.

VELİ OLMAK NE DEMEKTİR?

Çocuklarımızı okula kaydettirirken ya kendimizi veyahut da yakınlarımızdan birini Veli gösteririz. Başlangıçta formalite gibi görünen bu durumun bizden ne gibi sorumluluklar istediğini tam olarak çoğumuz bilmeyiz. Bu yüzden de Veli toplantılarında bütün öğrencilerin velisi tam olarak bulunmaz ve birçok veliye gönderilen mektuplar adreste bulunmadığından geri gelir. Ana, baba varken zaruret olmadıkça başkalarını Veli göstermemeli. Çünkü Veli olmakla bakınız neleri kabul etmiş bulunuyoruz:

1) Okul dışında ki bütün hareketlerini kontrol ederek, uygunsuz kimselere arkadaşlık yapmayı önlemeyi.

2) Okulca yasak edilen kahve, gazino, lokal gibi yerlere girmesini ve sigara içmesini önlemeyi

3) Okula ait eşya ve ders araçlarına, her ne suretle olursa olsun yapacağı az veya çok zararları itiraz etmeksizin ödemeyi

- 4) Öğrencinin ders ve ahlak durumu üzerinde görüşmek maksadıyla okul idaresi tarafından davet edilince derhal okula gelmeyi
- 5) Disiplin Yönetmeliği direktiflerine uyarak okula düzgün kılık kıyafetle, muntazam devamını sağlamayı, sık sık takip ve kontrol etmeyi
- 6) Disiplin yönetmeliği gereğince okula getirmemesi gereken yasaklı malzemeleri getirmesini önlemeyi
- 7) Okulca lüzum gösterilen her türlü ders, iş, spor malzemelerini gecikmeden almayı
- 8) Ev ve işyeri adresi değişince okul idaresine hemen yazıyla haber vermeyi
- 9) Öğrencinin sağlığı ve genel hareketleriyle yakından ilgilenmeyi
- 10) Okul yönetmenliğinin bütün hüküm ve önerilerine uygun hareket etmeyi, kabullenen Veli bir takım maddi manevi mesuliyetlerle karşı karşıya bulunduğunu hatırdan çıkarmamalıdır.

Yukarıda zikredilenleri yerine getirmeyecek Velilerin ne büyük vebal ve vicdani sorumluluk altına girdiklerini taktirlerine bırakıyoruz. Onun içindir ki Veli okulla sık sık temas etmeli, öğrencisinin devam durumunu ilgili Müdür Yardımcısı'ndan, ders durumunu ilgili Öğretmenlerinden, genel durumunu da Sınıf Öğretmeninden sorup öğrenerek her zaman Okul İdaresi ve Öğretmenlerle iş birliği yapmalıdır.

Sayın Veli, bütün bunlar bitip tükenmez. Bu broşürün gayesi sizlere ders vermek değil, görevinizin ne kadar güç ve önemli olduğunu belirtmektir. Üstelendiğiniz kutsal görevde hepinize başarılar dilerim...

Yusuf ÖZMERDİVENLİ

Kayseri Lisesi Emekli Fizik Öğretmeni ve Müdür Yardımcısı
Kayseri Özel Fen Bilimleri Anadolu Lisesi Müdürü